

Суд ҳужжатини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 37-бобига асосан қонуни кучга кирган суд ҳужжатларини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш белгиланган.

Суд ўзи қабул қилган ҳамда қонуний кучга кирган суд ҳужжатини ушбу бобда назарда тутилган асосларга кўра ва тартибда янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриши мумкин.

Биринчи инстанция суди томонидан қабул қилинган, қонуний кучга кирган ҳал қилув қарори, ажрим янги очилган ҳолатлар бўйича шу ҳал қилув қарорини, ажримни қабул қилган суд томонидан қайта кўрилади.

Янги очилган ҳолатлар бўйича апелляция ёки кассация инстанциясининг қайси қарорлари ва ажримлари билан суд ҳужжати ўзгартирилган ёки янги суд ҳужжати қабул қилинган бўлса, ўша қарорлар ва ажримларни қайта кўриш суд ҳужжатини ўзгартирган ёхуд янги суд ҳужжати қабул қилган инстанция томонидан амалга оширилади.

Қандай ҳолатларда кучга кирган суд ҳужжатини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш учун ариза билан мурожаат қилиш мумкин?

ИПКнинг 327-моддасига асосан, қуйидагилар ҳолатлар янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўришга асос бўлиши мумкин:

- суд ҳужжати қабул қилинган пайтда мавжуд бўлган, лекин аризаچига маълум бўлмаган ва маълум бўлиши мумкин бўлмаган, иш учун муҳим ҳолатлар;

-экспертнинг била туриб ёлғон хулоса берганлиги, гувоҳнинг била туриб ёлғон кўрсатувлар берганлиги, била туриб нотўғри таржима қилинганлиги суднинг қонуний кучга кирган ҳукми билан аниқланган бўлса ва мазкур иш бўйича қонунга хилоф ёки асосланмаган суд ҳужжати қабул қилинишига сабаб бўлган бўлса;

- ишда иштирок этувчи шахснинг ёки унинг вакилининг ёхуд судьянинг мазкур ишни кўриш чоғида содир этилган, суднинг қонуний кучга кирган ҳукми, ажрими билан аниқланган жиноий қилмишлари;

- иқтисодий суднинг, фуқаролик ишлари бўйича суднинг, жиноят ишлари бўйича суднинг ёки маъмурий суднинг мазкур иш бўйича суд ҳужжатини қабул қилишга асос бўлган суд ҳужжати ёхуд бошқа органнинг шундай ҳужжати бекор қилинганлиги.

Қонуний кучга кирган суд ҳужжатини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза ушбу суд ҳужжатини қабул қилган судга суд ҳужжатини қайта кўриш учун асос бўладиган ҳолатлар очилган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай, ишда иштирок этувчи шахслар томонидан берилади.

Аризанинг ва унга илова қилинган ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар аризага илова қилинади.

Ариза беришнинг ўтказиб юборилган муддати, ариза билан мурожаат қилган шахснинг илтимосномаси бўйича, агар илтимоснома қайта кўриш учун асос бўладиган ҳолатлар очилган кундан эътиборан олти ойдан кечиктирмай берилган бўлса ва суд муддатни ўтказиб юбориш сабабларини узрли деб топса, суд томонидан тикланиши мумкин.

Суд ҳужжати қонуний кучга кирган пайдан эътиборан уч йил ўтгач берилган аризалар кўриб чиқилмайди

Қонуний кучга кирган суд ҳужжатини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза судга ёзма шаклда берилади.

Ариза уни берган шахс ёки унинг вакили томонидан имзоланади.

Аризада қуйидагилар кўрсатилган бўлиши керак:

- ариза берилган суднинг номи;
- ишда иштирок этувчи шахсларнинг номлари (фамилияси, исми, отасининг исми), уларнинг жойлашганери (почта манзили) ёки яшаш жойи;
- ариза чиқариб берилган ҳолатлар бўйича қайта кўришни талаб қилаётган суд ҳужжатини қабул қилган суднинг номи, ишнинг грақами, суд ҳужжати қабул қилинган сана, низо предмети;
- ариза чиқариб берилган ҳужжатларга ҳавола қилинган фикри бўйича суд ҳужжатини қайта кўриш учун асос бўладиган янги очилган ҳолат;
- ариза берилган шахснинг талаби;

- иловақилинаётган ҳужжатларнинг рўйхати.

Аризага қуйидагилар илова қилинган бўлиши керак:

- янги очилган ҳолатларнинг тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари;

-

ариза ва ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган;

- суд

ҳужжати янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари.

Қонуний кучга кирган суд

ҳужжати янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган;

суд ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган;

ҳужжати беқор қилиш ҳақида ёки ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган.

Қонуний кучга кирган суд

ҳужжати янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган;

Қонуний кучга кирган суд

ҳужжати янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш тўғрисидаги ариза ва қил томонидан қабул қилинган қарарнинг нусхалари ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга юборилган;

(протест келтирилиши) мумкин.

Сурхондарё вилоят суди

девоҳона катта консультанти

Н.Эргашов